

Anna Dvořáková: Pouliční muzikanti v Praze. 25 str. textu, film „Ulice spojuje“ (8: 08 min).

Oponentský posudek

Autorka se věnuje fenoménu pražského „buskingu“ neboli pouličního vystupování. V textu se zaměřuje se na legislativní pozadí buskingu (zejména na změny regulace pouliční produkce ze strany magistrátu hlavního města Prahy v letech 2012 a 2013) a sleduje, jak se tyto legislativní změny odrážejí na strategiích pouličních umělců. Všimá si rovněž iniciativ samotných „buskerů“, např. občanské iniciativy Buskerville. Rovněž poskytuje (bohužel pouze letmé) vhledy do života pouličních umělců, všimá si toho, jak je úspěch vystoupení ovlivněn sezónně, jaký vliv na něj má prostorové rozmístění pouličních umělců a co ovlivňuje vztahy mezi samotnými buskery. Po formální stránce lze textu vytknout velmi nestandardní strukturování bibliografie (kde jsou uvedeny i tituly, jejichž citace se mi nepodařilo v textu dohledat.)

Ve filmu autorka pracuje se svými klíčovými respondenty – hudebníkem Jiřím a jeho pomocníkem Milošem. Nevím, zda to bylo primárním záměrem autorky, nicméně filmové zpracování tématu má podle mého názoru velmi důležitý přesah směrem k problematice bezdomovectví a života na ulici (jak může napovídat již samotný jeho název). Výpověď bezdomovce Miloše je tristním svědectvím nezaviněného sociálního propadu, jež je bohužel jevem v současnosti stále častějším. „Hlavní roli“ ve filmu ale hraje multiinstrumentalista Jiří, nikoli překvapivě původním povoláním učitel, který podává osobní svědectví o vývoji buskingu v Praze od počátku 90. let. Významnou část filmového materiálu představuje rozhovor s oběma muži, film dále zachycuje hudební produkci Jiřího a letmo se dotýká i konfliktních situací, které mezi buskery vznikají v důsledku současně platné legislativy.

Nejsem specialistkou na vizuální antropologii, a proto nemohu hodnotit předkládaný materiál z filmářského hlediska, nicméně dovolím si několik kritických poznámek. Po technické stránce si myslím, že by bylo vhodné lépe nastavit úroveň hlasitosti filmu – v úvodních několika minutách rozhovoru působí hudba na pozadí dle mého názoru rušivě. Tím nekritizují autorčin záměr, jen se domnívám, že by filmu prospělo lépe pracovat se zvukem a v případě, kdy je úlohou hudby podbarvit scénu, adekvátně nastavit její hlasitost. Dále je škoda, že autorka nevěnovala více pozornosti posluchačům Jiřího – výrazy, gesta a konec konců i vzdálenost „publika“ od pouličního umělce by samy o sobě mohly být zajímavým zdrojem informací. Stejně tak si myslím, že autorka mohla věnovat hlubší pozornost i vztahům mezi Jiřím a dalšími buskery – kromě „konfliktu s indiány“ a několika kritických poznámek Jiřího na adresu Sdružení výtvarníků Karlova mostu není tento vztah ve filmu příliš reflektován. Podle mých zkušeností z terénu totiž ulice nejen spojuje, ale generuje i množství konfliktů, a někdy se může stát onou pomyslnou džunglí, kde platí právo silnějšího (respektive hlasitějšího).

Na druhou stranu ale chápu, že omezený rozsah bakalářské práce (resp. filmového výstupu) umožňuje zachytit pouze velmi úzký výsek natolik mnohotvárné a složité problematiky, jako je fenomén pouličního vystupování. Práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci, navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře.

V Pardubicích 14. 5. 2014

Jana Jetmarová